

מכתה ה"ב
החינוך לחיים בחברה

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
האגף לחינוך יסודי
המחלקה לחינוך לחיים בחברה

בסי"ד

פעילות בית ספרית

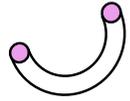
ז' באדר א' - ז' באדר ב'

מנהיג

קווים לדמותו של

ז' באדר א'
 קווים לדמותו של מנהיג
 כיתות ו-ח

ביום שישי ז' באדר א', יום לידת ופטירת משה רבנו, נלמד על תכונות המנהיג דרך התבוננות במנהיג הראשון של עם ישראל.

מטרת השיעור:
 לזהות את התכונות הנדרשות למנהיג

בירור אישי:

ערכו רשימה של מנהיגים שאתם מכירים.
חשוב: מיהו מנהיג טוב בעיניכם?
 בחרו מנהיג אחד ותכונה אחת שלדעתכם חשובה למנהיג, ושתפו בה את הכיתה.

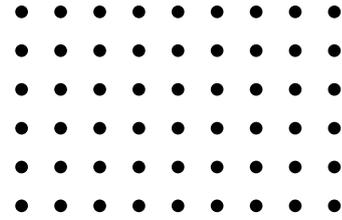
כל תלמיד יציין מנהיג אחד ותכונה אחת בפני הכיתה. אפשר לציין את אותם אישים או תכונות יותר מפעם אחת.

מנהיג קווים לדמותו של

ז' באדר א'
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות ו-ח

בקבוצות:

מצורף כרטסיות מידע
1. קראו את הציטוטים מהתורה ומהמדרשים העוסקים במשה רבנו המנהיג הראשון של עם ישראל.

2. זהו בציטוט שקראתם את תכונות המנהיג שהיו למשה רבנו.

ויגדל משה ויצא אל-אחיו, ויֵרָא, בְּסִבְלָתָם – אכפתיות, ערנות לסביבה

וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי, מִכָּה אִישׁ-עֶבְרִי מֵאֲחָיו. – ערנות לסביבה

וַיִּפֶן כֹּה זָכָה, וַיֵּרָא כִּי אִין אִישׁ; וַיֵּךְ, אֶת-הַמִּצְרִי, אֹמֵץ לֵב, גְּבוּרָה נִפְשִׁית וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשְּׁנִי, וְהֵנָּה שְׁנֵי-אֲנָשִׁים עֶבְרִים נָצִים; וַיֹּאמֶר, לְרָשָׁע, לָמָּה תִכְּהַ, רָעָה. **מעורבות, חוש צדק**

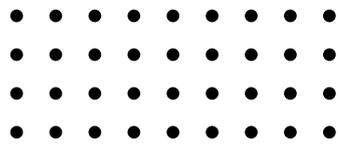
לָכֵהוּ מִדֵּין, שִׁבְעַת בָּנוֹת; וַתְּבֹאנָה ..., לְהַשְׁקוֹת, צֹאן אֲבִיהֶן. וַיְבֹאוּ הָרָעִים, וַיְגַרְשׁוּם; וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיִּשְׁעֶן, וַיִּשְׁקֵךְ אֶת-צֹאנָם. **מושיע, רגישות, גבורה, ענווה, מעשי,**

וַתֹּאמְרוּ--אִישׁ מִצְרִי, הֲצִילָנוּ מִיַּד הָרָעִים; וְגַם-דָּלָה דָּלָה לָנוּ, וַיִּשְׁקֵךְ אֶת-הַצֹּאן **רגישות, גבורה, ענווה**

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ: כִּשְׁהָיָה מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם רוּעָה צֹאנוּ שֶׁל יִתְרוֹ בְּמִדְבָּר, בָּרַח מִמֶּנּוּ גָדִי וְרֹץ אַחֲרָיו עַד שֶׁהִגִּיעַ לַחֲסוֹת. כִּיֵּן שֶׁהִגִּיעַ לַחֲסוֹת, נִזְדַּמְּנָה לוֹ בָּרֶכָה שֶׁל מַיִם וְעַמֵּד הַגָּדִי לַשְּׁתוֹת. כִּיֵּן שֶׁהִגִּיעַ מֹשֶׁה אֶצְלוֹ, אָמַר: אֲנִי לֹא הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁרָץ הָיִיתָ מִפְּנֵי צָמָא, עַיִף אַתָּה! הֲרִכִּיבוּ עַל כֶּתֶפוֹ וְהָיָה מְהֵלָּה.

רחמנות

אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יֵשׁ לָךְ רַחֲמִים לְנֵהֵג צֹאנוּ שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם, כָּךְ, חַיִּיךְ – אַתָּה תִרְעָה צֹאנֵי יִשְׂרָאֵל. הוֹי: "וּמֹשֶׁה הָיָה רוּעָה". וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה... מִי אֲנֹכִי, כִּי אֶלֶךְ אֶל-פְּרַעֲהַ **ענווה**

קווים לדמותו של מנהיג

ז' באדר א'
 קווים לדמותו של מנהיג
 כיתות ו-ח

הרחבה:

מנהיג עניו

"ומשה עניו מכל האדם"

אחת התכונות הבולטות ביותר אצל משה רבנו הייתה הענווה. (גם אצל דוד המדלך ע"ה) [להרחבה לחץ כאן](#) מדוע חשוב מאוד שלמנהיג תהיה תכונה של ענווה?

אדם עניו, לא שם את עצמו במרכז, הוא יזכור לכבד כל אדם, לשים לב לכל פרט, ללמוד מכל אחד, להישמר מטעויות ולהיות כפוף לרצון ה'. במיוחד אצל מנהיג קיים חשש של תחושת "כוחי ועוצם ידי" של "אני ואפסי עוד". לכן, חשוב לזכור את הענווה בעיקר כשעושים פעולות של הנהגה. ואכן, לפני מות משה הוא מבקש מהקב"ה: "יפקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה וגו' " (במדבר כ"ז, ט"ז).

אלוהי הרוחות - שיודע דעתו של כל אחד ואחד מהם, ואין דעתו של זה דומה לדעתו של זה, ובשעה שאני מסתלק מהם בבקשה ממך אם ביקשת למנות עליהם מנהיג, מנה עליהם אדם שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו.

ערכו רשימה של תכונות המנהיג ותלו אותה בכיתתכם!

שיתוף:

בחרו תכונה אחת מרשימת התכונות שהכנתם שאתם מרגישים שקיימת בכם, וספרו על מקרה שהשתמשתם בתכונה זו.

אפשרו למספר תלמידים לשתף.

קווים לדמותו של מנהיג

ז' באדר א'
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות ו-ח

במליאה:

מהלכה למעשה:

הסיפור של תמר היימן - נערה עם לב גדול - מומלץ לצפות בסרטון
חפשו: תמר היימן נכנסת לבית משפחת בוכריס שהתגלו כחולי קורונה

תמר היימן היא נערה בת 16 שנים מהישוב תל ציון בישראל, שלפתע מצאה את עצמה עומדת בפני אתגר גדול וחשוב באמצע תקופת מגפת הקורונה.

באותם ימים, שכניה משפחת בוכריס חלו קשה בקורונה - ההורים נדבקו במחלה והיו מוחלשים מאוד, חלק מהאחים אף אושפזו או הופרדו מחשש הדבקה. פתאום שישה ילדים נותרו בבית לבד, מפוחדים וללא מבוגר שיטפל בהם.

רבים חששו להיכנס לביתם בגלל הסיכון להידבקות, אבל תמר החליטה לפעול מתוך חמלה ואומץ. היא ידעה שהיא בריאה יחסית, עם מערכת חיסון טובה, ולכן החליטה ללכת לבית המשפחה ולטפל בכל הילדים - לשחק איתם, להכין להם אוכל, לנקות ולשמור על בטחונם ואף לחגוג איתם את חג הפסח.

תמר לא הייתה קרובת משפחה, אבל היא בחרה לנהוג כך מתוך תחושת אחריות ונדיבות אמיתית, למרות הסכנה הבריאותית ולמרות שהייתה צריכה לחגוג את חג הפסח לבד עם הילדים רחוק מבני משפחתה.

קווים לדמותו של מנהיג

ז' באדר א'
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות ו-ח

דיון

האם כל אחד יכול להיות מנהיג?
האם בהגדרת מנהיג נכנס רק אדם שנבחר ומונה לכך?
מתי נדרשת מבני גילנו הנהגה?
אילו אירועים בבית הספר מאפשרים לגלות כישורים של מנהיג?
אילו אירועים בבית הספר מאפשרים לפתח תכונות של מנהיגות?

תלמידים חונכים:

בחודש הקרוב הכיתות הגבוהות יפעילו פעם בשבוע את תלמידי הכיתות הנמוכות. ילמדו, יצרו ויכינו תחפושות יחד.

חשבו:

אילו קשיים עלולים להיווצר משיתוף הפעולה?
אילו הזדמנויות יכולות לצמוח מכך?
אילו תכונות בכוחנו לפתח בפעילות כזו?
אילו פעולות או תכנון מוקדם יעזרו להצלחת המיזם?

קווים לדמותו של מנהיג

נספח כרטסיות מידע
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות ו-ח

תאמרו-- איש מצרי,
הצילנו מיד הרעים; וגם-
דלה דלה לנו, וינשק את-
הצאן

לכהן מדון, שבע בנות;
ותבאנה ... להשקות,
צאן אביהן. ויבאו
הרעים, ויגרשום; ויקם
משה וינשען, וינשק את-
צאנם.

אמר הקדוש ברוך הוא:
יש לך רחמים לנהג
צאנו של בשור ודם, כף,
חייך - אתה תרעה צאני
ישראל. הוי: "ומשה היה
רועה".
ויאמר משה... מי אנכי,
כי אלך אל-פרעה

אמרו רבותינו: כשהיה משה
רבינו עליו השלום רועה צאנו
של יתרו במדבר, ברח ממנו
גדי ורץ אחריו עד שהגיע
לחסות. כיון שהגיע לחסות,
נזדמנה לו ברכה של מים
ועמד הגדי לשותות. כיון שהגיע
משה אצלו, אמר: אני לא
הייתי יודע שראך היית מפני
צמא, עיף אתה! הרכיבו על
כתפו והיה מהלך.

נספח כרטסיות מידע
 קווים לדמותו של מנהיג
 כיתות ו-ח

וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי, מִכָּה
 אִישׁ-עֵבְרִי מֵאֲחָיו.

וַיִּגְדַּל מִטָּה וַיֵּצֵא אֶל-
 אֲחָיו, וַיֵּרָא, בְּסִבְלָתָם

וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשְּׁנִי, וְהָנָה
 שְׁנֵי-אֲנָשִׁים עֵבְרִים נָצִים;
 וַיֹּאמֶר, לְרִשָּׁע, לָמָּה
 תִּכֶּה, רֵעִי.

וַיִּפֹּן כֹּה וְכֹה, וַיֵּרָא כִּי אֵין
 אִישׁ; וַיִּקֶּה, אֶת-הַמִּצְרִי,

ז' באדר א'
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות א-ה

ביום שישי ז' באדר א', יום לידת ופטירת משה רבנו, נלמד על תכונות המנהיג דרך התבוננות במנהיג הראשון של עם ישראל.

מטרת השיעור:
לזהות את התכונות הנדרשות למנהיג

פתיחה משחקי מנהיגות

אפשרות א' - המלך אמר

משחקים "המלך אמר":

המטרה: לבצע את ההוראות המתחילות במילים "המלך אמר".
המהלך: יושבים במעגל, בוחרים הלמיד לתפקיד המלך או המלכה "המלך" נותן לקבוצה הוראות אחדות לביצוע כשחלקן מתחילות במילים "המלך אמר" (למשל: "המלך אמר: לשים ידיים על הראש").
הקבוצה נדרשת לבצע רק את ההוראות המתחילות במילים "המלך אמר". משאר ההוראות יש להתעלם. משתתף שמתבלבל ואינו פועל לפי ההוראות נפסל.

אפשרות ב' - משחק התנועות

משחקים את משחק התנועות:

המטרה: לזהות את המשתתף (ה"מלך") שקובע אילו תנועות יבצעו חברי הקבוצה.
המהלך: אחד המשתתפים יוצא מהחדר ושאר חברי הקבוצה בוחרים משתתף שיהיה "מלך/מלכת התנועות".
המשתתף חוזר לחדר ומנסה לזהות מי "המלך" שהקבוצה מחכה את תנועותיו. אם הצליח - יישאר בחדר, וה"מלך" יצא החוצה וינסה לנחש מי ה"מלך" הבא.

קווים לדמותו של מנהיג

ז' באדר א'
 קווים לדמותו של מנהיג
 כיתות א-ה

נקודות לדין:

- איך הרגשתם שמילאתם את התפקיד של ה"מלך" ? מה היה לכם קל? מה היה לכם קשה?
- האם היה חשוב לכם להצליח בתפקיד שלכם? מדוע?
- מנהיג הוא אדם שמוביל אחריו קבוצה ומשפיע עליה. מי היה המנהיג במשחק ששיחקו? במה השפיע על הקבוצה? מה עזר לו להצליח במשימה שלו?
- לעם ישראל היו מנהיגים רבים לאורך הדורות. אילו מנהיגים מהתנ"ך אתם מכירים?
- המנהיג הראשון של עם ישראל הוא משה רבנו. בזכות אילו תכונות ה' בחר בו להנהיג את עם ישראל? (על ידו ה' הוציא את ישראל ממצרים, קרע להם את הים, הוביל אותם במדבר ארבעים שנה וכו')

קווים לדמותו של מנהיג

נספח דף צילום
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות א-ה

קראו את המדרש הבא

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ:
כְּשֶׁהָיָה מֹשֶׁה רוֹעֵה צֹאן שֶׁל יִתְרוֹ בַּמִּדְבָּר,
בָּרַח מִמֶּנּוּ גְדִי אֶחָד,
וְרָץ אַחֲרָיו עַד שֶׁהִגִּיעַ לְחִסּוּת. (מקום מסתור)
כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ לְחִסּוּת,
נִדְדַמְנָה לוֹ בְּרֻכָּה שֶׁל מַיִם,
וְעָמַד הַגְּדִי לְשֹׁתוֹת.
כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ מֹשֶׁה אֶצְלוֹ, אָמַר לוֹ:
אֲנִי לֹא הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁרָץ הָיִיתָ מִפְּנֵי שֶׁעִיף אֶתְּנָה!
הִרְפִּיבוּ עַל כְּתַפּוֹ וְהָיָה מְהֵלֶךְ.
אָמַר לוֹ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא:
יֵשׁ לְךָ רַחֲמִים לְנֶהֱג צֹאנֵנו שֶׁל בֶּשָׂר וְדָם,
חַיִּיקָה, אֶתְּנָה תִּרְעָה צֹאנֵי.
הוֹי: "וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֵה".

דין:

- מדוע בחר הקב"ה במשה להיות המנהיג על פי הסיפור?
- איזו מידה התגלתה אצל משה במקרה זה?
- אילו מקרים נוספים זכורים לכם שבהם משה היה רגיש לאחרים?
- מדוע חשוב שלמנהיג תהיה רחמנות?
- איזו תכונה נדרשת כדי להיות מנהיג?

אכן, משה נהג ברחמים, הוא ראה את הצורך של כל אחד בעדר. ואיך הרגיש הגדי הקטן?

כתיבת קומיקס - עלילון:

דמיינו שאתם הגדי הקטן שברח, אתם חוזרים לעדר ומספרים על מה שהתרחש עם משה הרועה. **כתבו את השיחה בין הגדי לשאר חבריו בעדר.** השתמשו בתבנית העלילון

העזרו בשאלות הבאות:

- מדוע ברח הגדי?
 - כיצד לדעתכם הרגיש הגדי כשמשה רדף אחריו?
 - כיצד הרגיש כשהבין שמשה ריחם עליו ועזר לו?
- כדאי לדעת:** כדי לבנות קומיקס-עלילון, עלינו להשתמש בשלבי המבנה הסיפורי, ולהתאימו למאפייני העלילון!
- א. הדמויות נוכחות באירוע ולכן הדיבור ישיר
 - ב. שימוש במילות זמן לציון מפנה בעלילה - לפתע, מיד, פתאום
 - ג. משפטים קצרים ופשוטים - כן, לא, סליחה
 - ד. שימוש באונומטופיה (צלילים) : אוף!, טראח... מיאוואו...
 - ה. לשון דבורה

נספח דף צילום
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות א-ה

קראו את המדרש הבא

לפני שה' מינה את דוד למלך הוא בחן אותו בצאן. כמו שכתוב בתהילים "ויקחהו ממכלאות צאן" מהו ממכלאות צאן? דוד היה רועה את צאן אביו, וכשהיה מוציא אותן למרעה היה מונע (עוצר) את גדולים מפני הקטנים, והיה מוציא הקטנים תחלה שיאכלו את ראשי עשבים העליונים שהם רכים. ואחר כך מוציא הזקנים כדי שיאכלו את העשב הבינוני, ואחר כך מוציא הבחורים שיכולים לאכול את העשב הקשה, את השורשים. אמר הקדוש ברוך הוא: מי שיודע לרעות הצאן כל אחד לפי כוחו, ראוי להיות רעה של עם ישראל. (עפ"י מדרש תהילים פרק ע"ח)

דין:

- מדוע דוד הוציא תחילה את הצאן הרכים ורק אחר כך את הגדולים?
- איזו מידה התגלתה אצל דוד במקרה זה?
- מדוע חשוב שלמנהיג תהיה רגישות?
- מדוע בחר הקב"ה בדוד להיות המנהיג על פי המדרש?
- אילו תכונות נדרשות כדי להיות מנהיג?

אכן, דוד נהג בחמלה, הוא ראה את הצורך של כל אחד בעדר. ואיך הרגישו הגדיים הקטנים?

כתיבת קומיקס - עלילון:

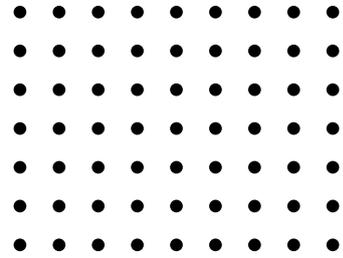
דמיינו שאתם הגדיים הקטנים שיוצאים ראשונים. אתם עומדים לצאת למרעה ואין לכם סיכוי להתקרב לשער כי הגדולים יותר דוחפים אתכם, והנה מגיע הרועה עוצר את החזקים וקורא לכם לצאת ראשונים. כתבו את השיחה בין הגדיים הקטנים. השתמשו בתבנית ההעלילון.

העזרו בשאלות הבאות:

- כיצד לדעתכם הרגישו הגדיים כשעמדו לצאת למרעה?
- כיצד הרגישו כשדוד ריחם עליהם ואפשר להם לצאת ראשונים?

- כדאי לדעת:** כדי לבנות קומיקס-עלילון, עלינו להשתמש בשלבי המבנה הסיפורי, ולהתאימו למאפייני העלילון!
- א. הדמויות נוכחות באירוע ולכן הדיבור ישיר
 - ב. שימוש במילות זמן לציון מפנה בעלילה - לפתע, מיד, פתאום
 - ג. משפטים קצרים ופשוטים - כן, לא, סליחה
 - ד. שימוש באונומטופיה (צלילים) : אוף!, טראח... מיאוואוו...
 - ה. לשון דבורה

נספח גזירה
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות א-ה

במליאה:

הציגו את דף הקומיקס וספרו על המדרש שלמדתם.
דיון בעקבות המדרשים:

לגדי שברח היה צורך ייחודי, שונה מחבריו ולכן הוא ברח. לגדיים הקטנים אצל דוד היה צורך שונה משל הגדולים. משה ודוד היו רגישים לצורך של כל פרט ופרט לכן בחר בהם ה' להנהיג את עמ"י.
גם כאשר משה עומד להיפטר מהעולם הוא מבקש מה' שימנה אחריו מנהיג שידע להנהיג כל אחד ואחד לפי דעתו וצרכיו.

- האם גם אתם הרגשתם פעם שאתם שונים מאחרים?
- איך הייתה ההרגשה?
- מי היה קשוב לצורך האישי שלכם?

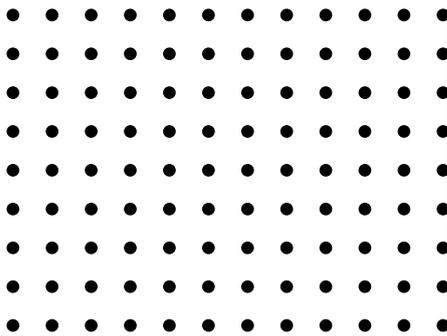
הפעלה "להיכנס לנעליים":

מטרת הפעלה: לפתח רגישות לזולת

- המורה יביא לכיתה זוג נעליים מגושמות, מעוררות צחוק, ויבקש מתנדבים כדי להיכנס לנעליים ולבצע ריקוד או קפיצה.

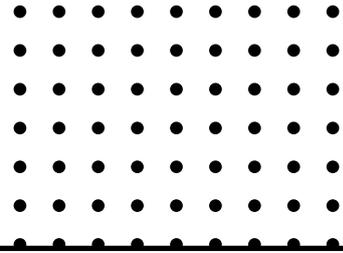
אפשרות נוספת: נבקש מחמישה מתנדבים להחליף נעליים זה עם זה, וללכת, לקפוץ או לרקוד.

- נברר: איך הייתה ההרגשה? (סביר להניח שנשמע תשובות כגון: לא נוח, לוחץ, משונה) האם אתם מכירים את הביטוי "להיכנס לנעליים של מישהו"? מהי משמעות הביטוי? נסביר: הפירוש של "להיכנס לנעליו של האחר" הוא לנסות להבין על מה חשב, מדוע עשה את המעשה ואילו אפשרויות עמדו בפניו. קשה לנו להיכנס לנעליו של האחר ולראות את עמדותיו מנקודת מבטו משום שאנו לא מורגלים בכך. זו לא פעולה קלה, אך רק כך אפשר לחיות ביחד.

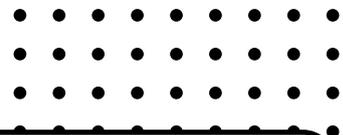
קווים לדמותו של מנהיג

נספח גזירה
 קווים לדמותו של מנהיג
 כיתות א-ה

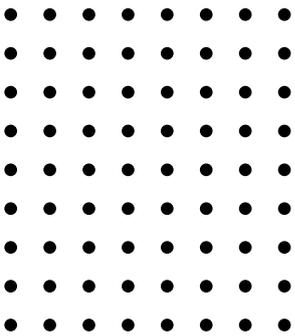
מהלכה למעשה:

- אילו מעשים של רחמנות ורגישות אנחנו יכולים לעשות?
- איך נצליח לראות צורך מיוחד של כל אחד?
- במהלך השבוע הקרוב כל תלמיד יפתח את לבו ועיניו וינסה לזהות צרכים מיוחדים, בבית או בכיתה, שבכוחו לסייע בהם.
- כתבו על פתקים את מעשי החסד והרגישות שלכם והגישו למורה.

סיכום:

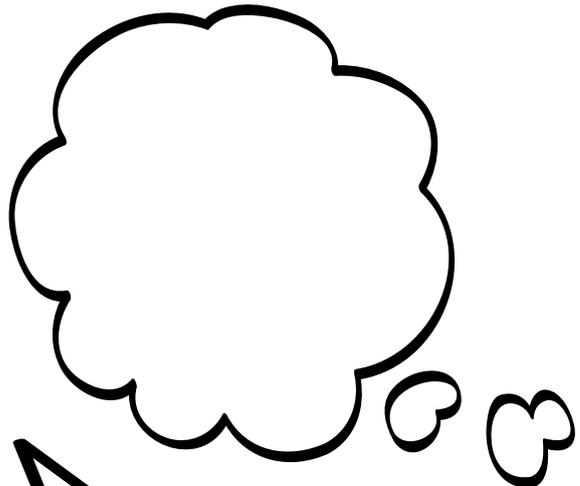
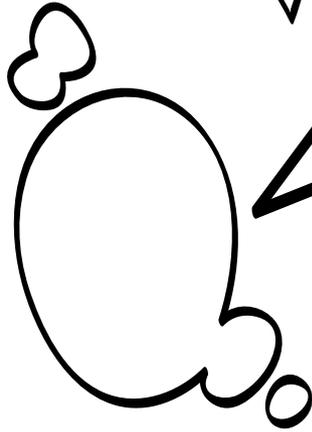
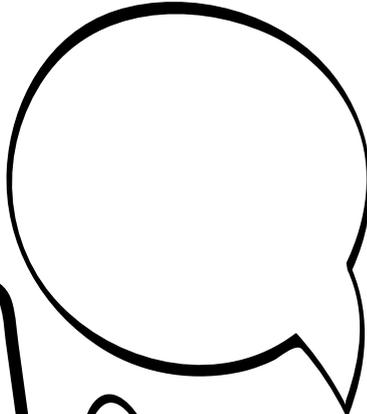
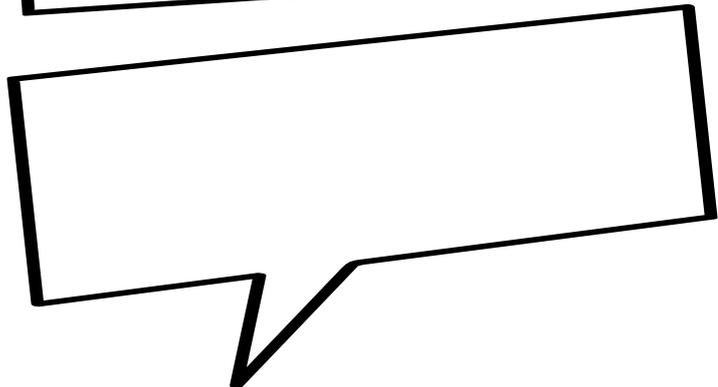
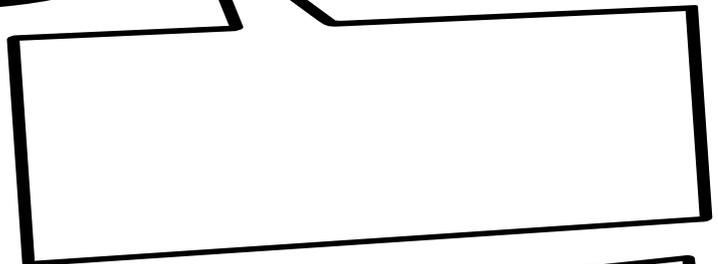
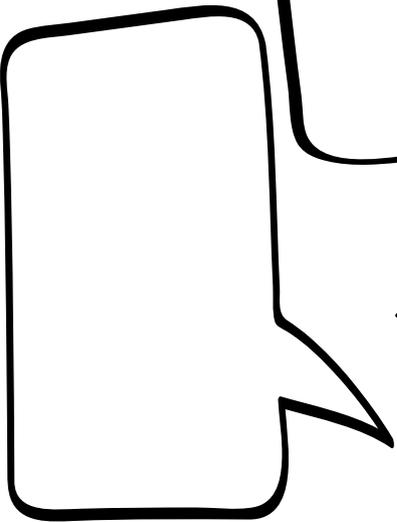
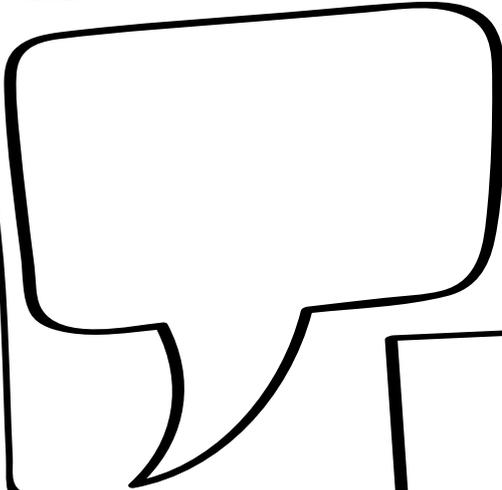
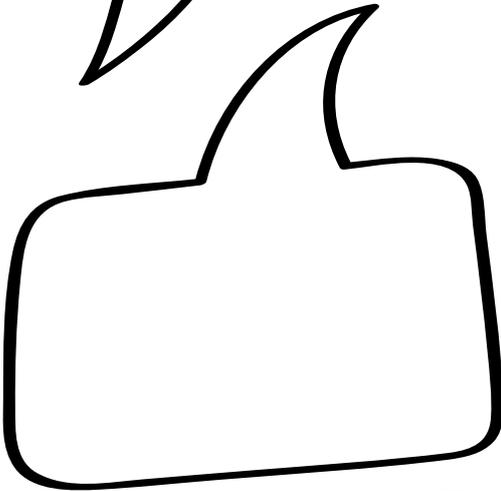
- משה רבנו נולד ונפטר בז' באדר.
- כאשר רצה המן הרשע להשמיד ולהרוג את היהודים הוא חיפש חודש שליהודים אין בו מזל, ומצא את חודש אדר, חודש שנפטר המנהיג של עם ישראל. חשב המן: "מעולה, זה בטח זמן עצוב ליהודים, חודש שאין בו מזל, בחודש הזה אני אשמיד את כל היהודים".
- המן ידע שמשה רבינו נפטר בז' באדר, אבל הוא לא ידע שהוא גם נולד בתאריך זה. ולעם ישראל יש מזל גדול ומיוחד בחודש זה. ובחסדי ה' המן לא הצליח לקיים את הגזרה שלו, ובסוף תלו אותו ואת בניו על העץ.
- היום ז' באדר וזה יום עם מזל גדול, נתפלל גם אנחנו לה' שישלח לנו ישועה גדולה בקרוב.

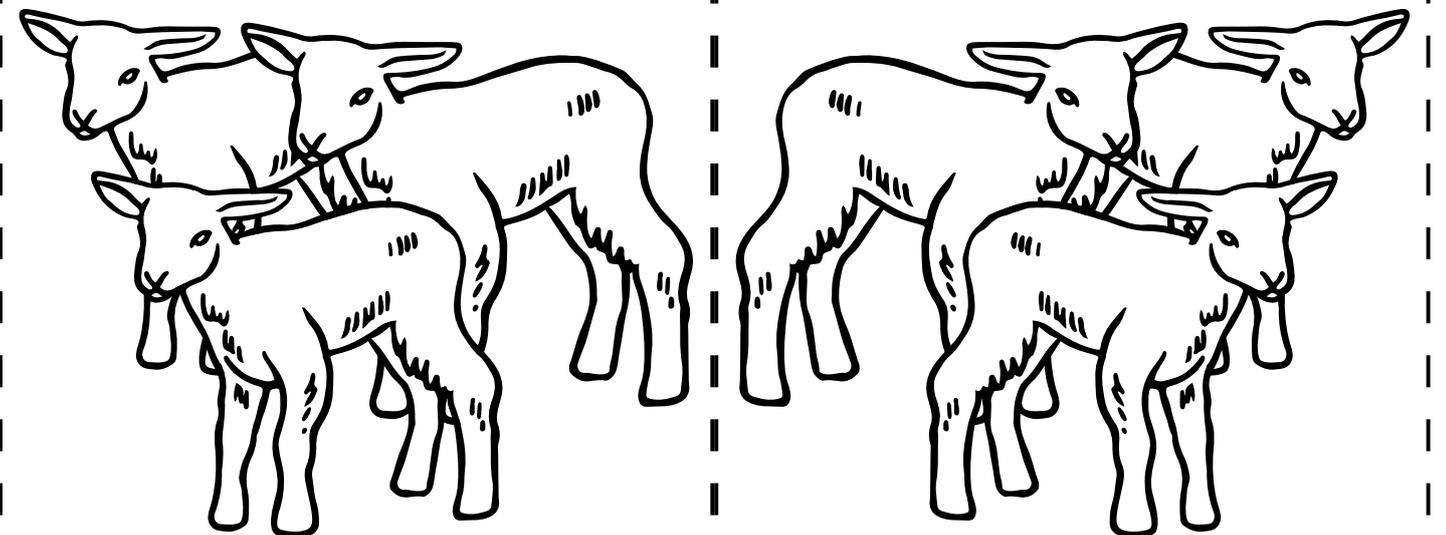
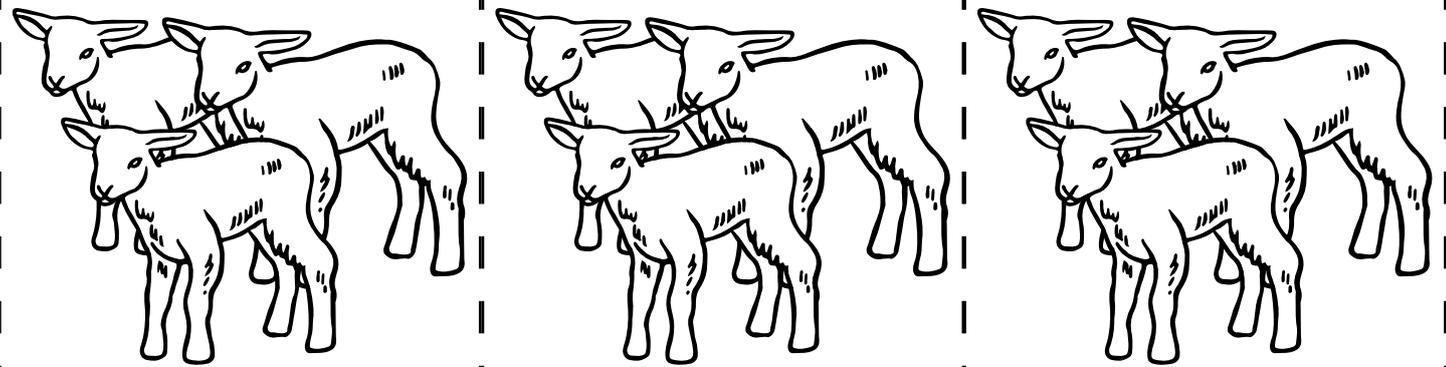
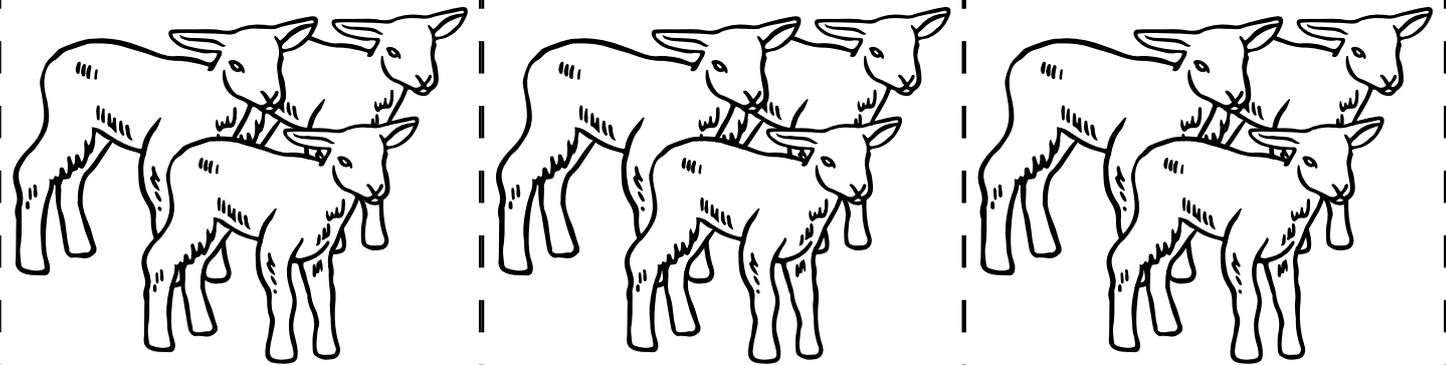
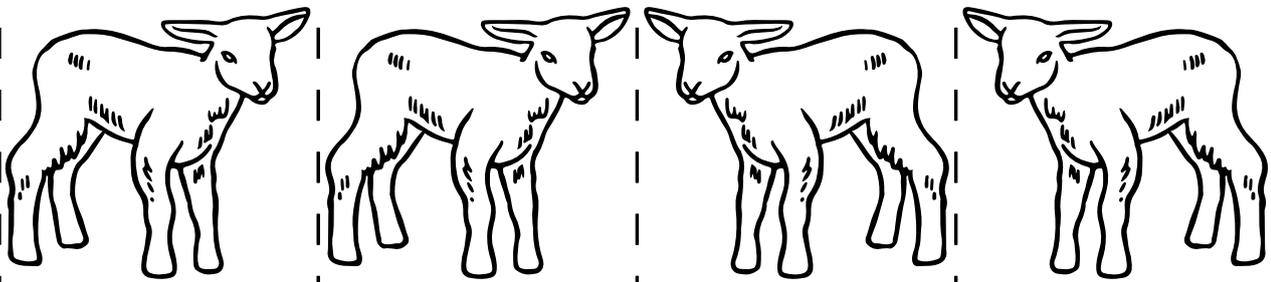
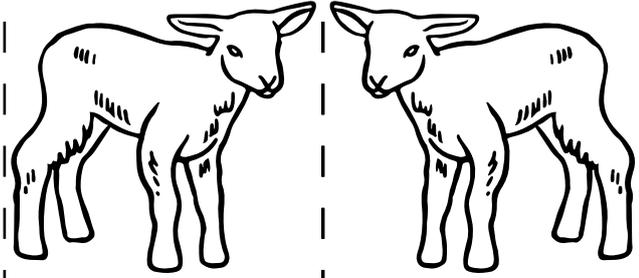
קווים לדמותו של מנהיג

נספח גזירה
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות א-ה

נספח גזירה
קווים לדמותו של מנהיג
כיתות א-ה

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות
כיתות א-ח

שיעור ראשון: כיתות ו', ז', ח' יתרגלו מנהיגות, כל כיתה תתרגל תכונה אחת מתכונותיו של המנהיג.

שיעור שני: כיתות ו', ז', ח' יפעילו את כיתות א', ב', ג'. כיתות ד'-ה' יתרגלו יחד.

מהלך השיעור:

1. **הצגת התכונה:** כיתה ח' - רגישות ואכפתיות, כיתה ז' - קבלת החלטות, כיתה ו' - אחריות, כיתות ד' ה' - עבודה בצוות.
2. **הגדרה של התכונה** - התלמידים יגדירו את התכונה. לדוגמה, מה זה אומר מישהו שהוא אחראי?
3. **התנסות והעמקה בתכונה** - התלמידים יתנסו במספר משחקים חברתיים להבנת החשיבות והמשמעות של התכונה.
4. **תלמידים מובילים** - הכיתה תבחר הפעלה אחת מבין המשחקים שחוו, משחק שלדעתם מתאים לכיתה נמוכה, בשבוע הבא (כ"א באדר) התלמידים יעברו לכיתה הנמוכה ויפעילו את התלמידים הצעירים.
5. **ביטוי התכונה בקלסטרון** - ציוד: מסיכות ליצירה, טושים וחומרי יצירה שונים. אחרי שהתלמידים למדו והכירו את מאפייני התכונה - יכינו קלסטרון שמאפיין אותה. כל זוג תלמידים, תלמיד בוגר עם תלמיד צעיר (ח-א, ז-ב, ו-ג, ד-ה), יכינו יחד מסיכה שמבטאת את התכונה שרכשו. התלמידים יכתבו הסבר קצר לקלסטרון בדף המצורף, אין צורך להתייחס לכל הפריטים.

קווים לדמותו של מנהיג

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות
כיתות א-ח

דוגמה:

מסיכת קבלת החלטות -
אף - פטיש, אוזניים - מאוזניים, עיניים - משקף שחור ומשקף ורוד
(סניגור וקטגור), כובע של שופט.
מסיכת שיתוף פעולה -
עיניים - משקפיים בצורת כפות ידיים מתחברות, אוזניים - & מבטא
את מילת הקישור "גם" שמשמעה הוספה וחיבור. אף- מגדל מלגו.
אפשר גם מסיכה שבנויה משני אנשים - חצי חצי, וכדו'.
התלמידים יצירתיים, תנו להם חומרים והם יצרו לנו מסכות מקסימות.
קשטו את בית הספר, פורים קטן שמח!!!

הקלסטרון שלי

עיויים=משקפיים : סנגור וקטגור
אזניים =מאזניים :שיקול דעת
אף=פטיש : שופט
כובע : שופט

מנהיג קווים לדמותו של

נספח דף צילום
מתרגלים מנהיגות
כיתות א-ח

הקלסטרון שלי:

עיניים _____
אף _____
פה _____
שיער _____
אוזניים _____
כובע _____

הקלסטרון שלי:

עיניים _____
אף _____
פה _____
שיער _____
אוזניים _____
כובע _____

הקלסטרון שלי:

עיניים _____
אף _____
פה _____
שיער _____
אוזניים _____
כובע _____

הקלסטרון שלי:

עיניים _____
אף _____
פה _____
שיער _____
אוזניים _____
כובע _____

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתה ח'

רגישות ואכפתיות: כיתה ח'

מטרה: פיתוח יכולת הפרט לראות ולהבין את צורכי הזולת

זיהוי רגשות

קראו את המשפטים הבאים וזהו את הרגש שהם מעוררים בכם, התאימו סמליל (אייקון) לכל משפט.
אם בחרתם בפעילות זו לכיתה הנמוכה הצמידו מקלות ארטיק לסמלילים, הכינו משפטים המתאימים לגיל שלהם, ובקשו מהם להרים סמליל מתאים לכל משפט שתקראו.

בנים

שלב א' אילו רגשות מעוררים בי המקרים הבאים?

קיבלתי 100 במבחן (שמחה)
לא התקבלתי לישיבה שרציתי (צער, אכזבה)
עניתי בהתלהבות תשובה שגויה (מבוכה)
חברי מתייחס אלי רק כשהוא צריך את הסיכומים שלי (כעס)
הטיול השנתי התבטל בעקבות המצב הבטחוני (אכזבה)
כמעט בכל משחק אני מפסיד קלפים (תסכול)
התגברתי ולא דברתי לשון הרע (סיפוק)
יצאנו לשיעור שמש בחורשה ליד בית הספר (רוגע)
חיים לא חוגג בר מצווה באולם כי הוריו לא יכולים לממן את האירוע. (רחמים)

שלב ב' איזה רגש מעוררים המשפטים הבאים אצל חברי:

- אשמח ללמוד איתך חברותא, האם זה מתאים לך?
- התקבלתי לישיבה, אתה כבר קיבלת תשובה?
- אתה אלוף הכיתה בחמש אבנים!!!
- בוא שב לידי, שמרתי לך מקום.
- אה, יפה שקיבלת 96 במבחן, בטח חרשת...
- אני יודע מה אמרת עלי...
- למה קנית לרב משלוח מנות כזה עלוב, אספנו הרבה כסף.

קווים לדמותו של מנהיג

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתה ח'

רגישות ואכפתיות: כיתה ח'

מטרה: פיתוח יכולת הפרט לראות ולהבין את צורכי הזולת

זיהוי רגשות

קראו את המשפטים הבאים וזהו את הרגש שהם מעוררים בכם, התאימו סמליל (אייקון) לכל משפט.
אם בחרתם בפעילות זו לכיתה הנמוכה הצמידו מקלות ארטיק לסמלילים, הכינו משפטים המתאימים לגיל שלהם, ובקשו מהם להרים סמליל מתאים לכל משפט שתקראו.

בנות

שלב א' אילו רגשות מעוררים בי המקרים הבאים?

קיבלתי 100 במבחן (שמחה)

לא התקבלתי לסמינר שרציתי (צער, אכזבה)

עניתי בהתלהבות תשובה שגויה (מבוכה)

חברתי מתייחסת אלי רק כשהיא צריכה את מחברתי המושלמת (כעס)

לא נבחרתי לתפקיד משמעותי בהצגה (אכזבה)

חברות לא שיתפו אותי במשחק (תסכול)

התגברתי ולא דברתי לשון הרע (סיפוק)

יצאנו לשיעור שמש בחורשה ליד בית הספר (רוגע)

שמחה לא מגיעה למחנה כי הוריה לא יכולים לממן אותו. (רחמים)

שלב ב' איזה רגש מעוררים המשפטים הבאים אצל חברתי:

• איזה בגד יפה, לסבתא שלי יש חלוק מהבד הזה.

• התקבלתי לסמינר, את כבר קיבלת תשובה?

• התוכנית שלך הייתה מושלמת!!!

• בואי שבי לידי, שמרתי לך מקום.

• אה, יפה שקיבלת 96 במבחן, בטח חרשת...

• אני יודעת מה אמרת עלי...

• למה קנית למורה משלוח מנות כזה עלוב, אספנו הרבה כסף.

קווים לדמותו של מנהיג

י"ד, כ"א באדר א' מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה כיתה ח'

רגישות ואכפתיות: כיתה ח'

מטרה: פיתוח יכולת הפרט לראות ולהבין את צורכי הזולת

לשבת של בכיסאו האחר

1. מה אני מרגישה/ כלפי הדמות

הכיסא שלי

2. עם מה מתמודדת הדמות? מה היא מרגישה וחושבת? למה היא זקוקה?

הכיסא של הדמות

3. מה אני מרגישה/ כלפי הדמות

הכיסא שלי

לשבת על הכיסא של האחר

הציגו מקרה הגיוני המעורר השתאות

דוגמה לבנים:

שכן חדש בשכונה, ילד בן עשר, חשבתי שהוא ילמד בכיתתי, שיהיה לי חבר חדש. אך למרות שעברו שלושה שבועות, לא ראינו אותו יוצא מביתו...

דוגמה לבנות:

כיתה ז', טיול שנתי, התלמידות נרגשות.

רק חנה לא מצטרפת, היא לא מפרטת מדוע. חנה חברה קרובה, היא נחמדה ונעימה אך לא משתפת במה שעובר עליה מחוץ לבית הספר...

התלמיד ינסה להבין את הדמות ב"מִבְּט אֶמְפָּתִי" – שבעזרתו הוא מתבונן בה ומחפש רמזים שיסייעו לו להבין את עולמה הפנימי ואת החוויה שלה. לשם כך התלמיד מוזמן לעבור מה"כסא" שעליו הוא יושב לכיסא עליו "יושבת" דמות. המעבר מהכיסא של התלמיד/ה לכיסא של הדמות מלווה בשאלות המסייעות בהתבוננות ובהבנת נקודת מבטה של אותה דמות:

- התלמיד יושב בכסאו ויזהה את הרגש הראשוני שעלה בו במפגש עם הדמות.
- התלמיד יעבור לכסא של הדמות, ובעזרת 3 שאלות יתחקה אחר רגשותיה ומחשבותיה של הדמות.
- התלמיד ישוב לכסא שלו ויבחן מחדש את תחושותיו ועמדותיו כלפי אותה דמות. ניתן לתרגל זאת הלכה למעשה עם כסאות או רק באופן מטאפורי. נקיף לענות על השאלות לפי הסדר (שימו לב: השאלה "מה אני מרגישה/ כלפי הדמות?" חוזרת פעמיים, לחידוד התובנות שמתקבלות מהמבט האמפתי). לסיכום התהליך נדון בתהליך הלימודי והרגשי שחוו ונעזר לתלמידים לזהות כיצד שכללו את יכולתם לגלות אמפתיה, ומה התהליך העניק להם כלומדים.

קווים לדמותו של מנהיג

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתה ז'

קבלת החלטות: כיתה ז'

מטרה: פיתוח יכולת קבלת החלטות תוך שיקול דעת ובחינת מגוון דרכי פעולה אפשריות.

שחקו עם התלמידים משחקים הדורשים הכרעה, חזרו על כל משחק שלוש פעמים עם אותו שחקן, המטרה לאפשר לו לתכנן מהלך ולעבור מחשיבה אוטומטית לחשיבה מהלכית. לאחר מכן נערוך דיון וננסה להבין כיצד אנו מקבלים החלטות. חשוב להתחיל ממשחקים פשוטים ובהדרגה לעבור למשחקים מורכבים יותר.

דוגמאות למשחקים:

- 1. אבן נייר או מספריים** המנצח מבין השניים, אחת שתיים ושלוש... (יש סוכריות מתאימות, אפשר לחלק לכל זוג חבילה)
- 2. ימין או שמאל?** בחר את היד בה מסתרת הסוכריה!
- 3. איקס עיגול אנושי** - הדביקו על הרצפה דבק חשמל בצורת טבלה בת תשע משבצות. בחרו עשרה תלמידים לחיילים לחמש מהם קשרו סרט אדום, ולחמש סרט צהוב. יתר התלמידים מתחלקים לשתי קבוצות ועל כל קבוצה להחליט היכן למקם את החיילים שלה. הקבוצה המנצחת - זו שיוצר שורה ישרה של שלושה חיילים. (במאונך, במאוזן או באלכסון)
- 4. מי יגיע לאוצר?** - הכינו שני טורים של חפצים זהים (ספר, קלמר, בקבוק, עט, קופסא, נעל וכדו') חשוב לבחור חפצים בגדלים ובצורות שונות ע"מ שהשחקן יצטרך לתכנן את אחיזתו. בסוף הטור הניחו "אוצר". אפשר להניח גביע, מדליה, חטיף, שובר הנחה בלימודים או כל רעיון אחר שמתאים לכיתתכם. מהלך המשחק: בחרו שני תלמידים שעליהם להתחיל יחד את המסלול ולאסוף את כל החפצים לפי סדר עד ל"אוצר". אם חפץ נופל עליהם לפזר את החפצים ולהתחיל מהתחלה. מנצח - מי שמגיע ראשון לאוצר עם כל החפצים בידי.

קווים לדמותו של מנהיג

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתה ז'

קבלת החלטות: כיתה ז'

מטרה: פיתוח יכולת קבלת החלטות תוך שיקול דעת ובחינת מגוון דרכי פעולה אפשריות.

דיון:

לפי מה בחרתם יד ימין או יד שמאל, אבן נייר או מספרים?
איזו מחשבה חלפה בראשכם לפני ההכרעה?
האם היה הבדל בין הבחירה הראשונה לשלישית?
במשחק איקס עיגול, כיצד העובדה שהייתם קבוצת שחקנים השפיעה על צורת החשיבה שלכם?
באיזו אסטרטגיה השתמשתם כדי להצליח במשחק?
במשחק "מי יגיע לאוצר", האם תכננתם את צעדכם מראש או במהלך המשחק?
כשנכשלתם באמצע, מה הרגשתם? האם ניסיתם שוב? מה עשיתם אחרת כדי להצליח?

סיכום: מודל הצעדים לקבלת החלטות.

כתבו את שלבי קבלת ההחלטות על סימני הדרך (בנספח) תלו אותם בכיתתכם והשתדלו לעשות בהם שימוש כשאתם צריכים לקבל החלטה חשובה.

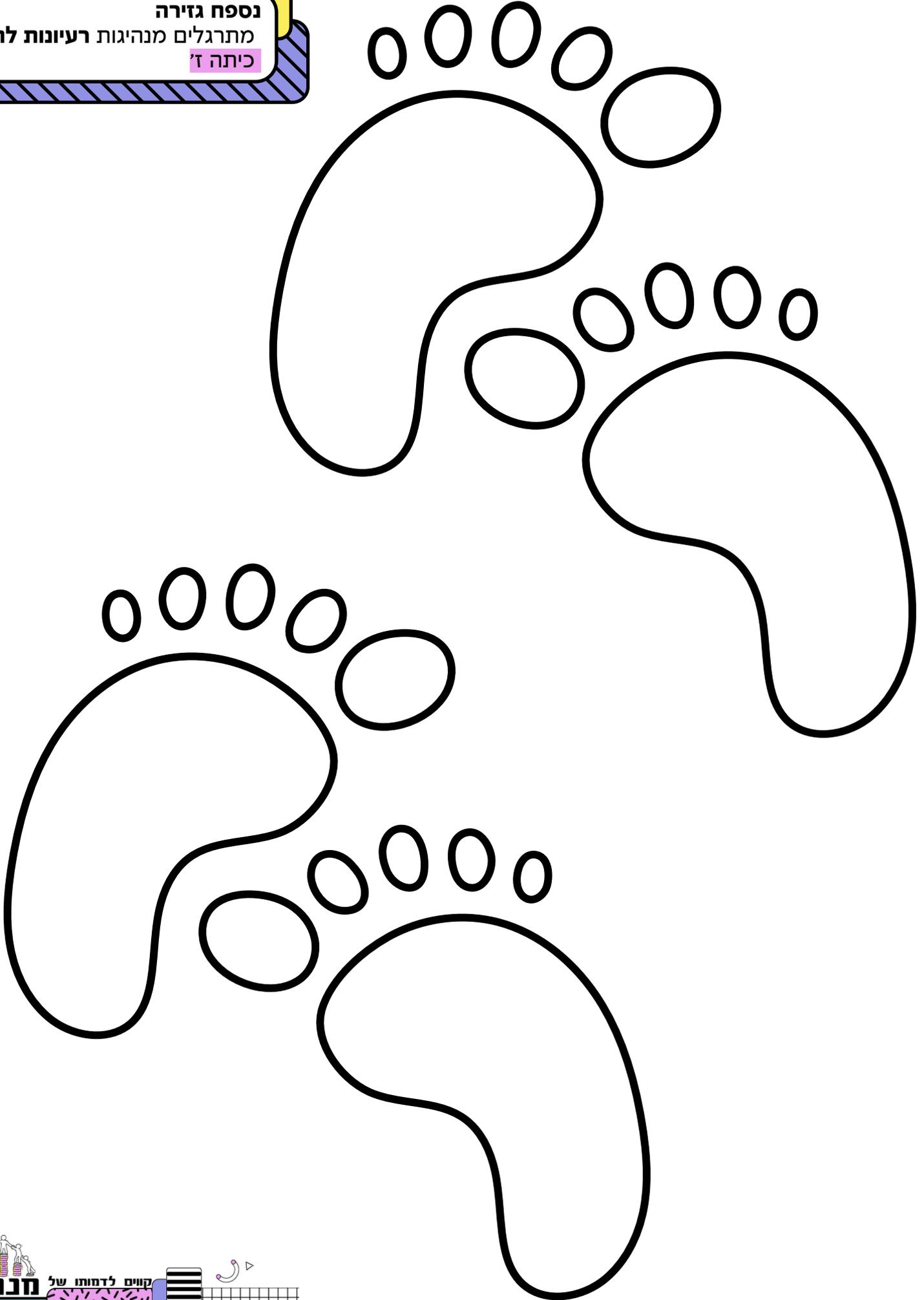
למורה: כדי להטמיע את המודל, כדאי לחזור על השלבים בהזדמנויות שונות שבהן תלמיד או הכיתה צריכים לקבל החלטה.

הצעה לארגון השלבים:

- אני מזהה את הבעיה או הדילמה.
- מגדיר את הבעיה
- אני מעלה מספר אפשרויות לפעולה
- אני בוחר את הפעולה הטובה ביותר
- בודק האם הפתרון עבד נכון
- אם כן אני משתדל לשחזר ולשכלל אותו
- אם לא אני חוזר על הצעדים

קווים לדמותו של מנהיג

נספח גזירה
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתה ז'

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתה ו'

אחריות: כיתה ו'

מטרה: פיתוח האחריות האישית וההבנה שכל פרט צריך למלא את תפקידו וחלקו במשימה, ולא לצפות מאחרים שיעשו זאת בשבילו.

• משחק הכיסאות – כל הילדים עומדים על הכיסאות (לכל אחד כסא) וכל פעם מוציאים כסא ממקום שונה - המטרה היא לא ליפול מהכסא!

• משחק החיות – כל הילדים עומדים במעגל ומשלבים ידיים עם החברים. המדריך אומר לכל אחד שם של חיה אחרת (בשקט). כאשר המדריך אומר בקול שם של חיה מסוימת, אותו אחד עם השם צריך ליפול ושני הילדים שמצידו צריכים להחזיק אותו כדי שהמעגל לא יתפרק. משחקים את המשחק שוב, רק שהפעם אומרים לכל אחד בשקט את אותה חיה, והמדריך אומר את אותה חיה בקול וכמובן כולם נופלים.

משחק המעגל התומך -

1. המשתתפים נעמדים זה אחר זה במעגל, פנים אל גב.
2. בספירה של המנחה "1-2-3", המשתתפים מתיישבים לאחור, כאשר כל משתתף יושב על ברכיו של המשתתף שמאחריו.
3. שרים שיר בישיבה או סופרים עד 20.
4. המנחה שוב סופר על שלוש, על המשתתפים להיעמד בבת אחת, בלי ליפול.

דין – מה עזר לכם לא ליפול במשחק הכיסאות? מדוע במשחק החיות כולם נפלו?

קווים לדמותו של מנהיג

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתות ד'-ה'

עבודת צוות, שיתוף וענווה: כיתות ד'-ה'

מטרה: פיתוח היכולת לעבוד בצוות וההבנה שכל פרט תורם את חלקו ויחד יוצרים את השלם.

טלפון שבור

- בקשו מהתלמידים לעמוד בטור אחד אחרי השני בסדר אקראי. שלבי התרגיל:
- 1. סבב ראשון מילה:** נלחש מילה אחת באוזני התלמיד הראשון בטור. התלמיד לוחש לבא בתור את מה ששמע/ה מהמורה וכן הלאה. המטרה היא להגיע לסוף הטור עם אותה מילה שבה פתחנו.
 - 2. סבב שני משפט:** באותו אופן נלחש משפט בן 4-5 מילים לתלמיד הראשון וכו'. שוב, המטרה היא לשמור על נכונות המשפט שמועבר מפה לאוזן עד לסוף הטור.
 - 3. סבב שלישי משפט + תנועה:** נלחש משפט באוזני התלמיד הראשון ונוסיף סימן ותנועת גוף. התלמיד מעביר הלאה את המשפט ואת התנועות. למשל: המילה: צחצוח. המשפט: יוסי צחצח שיניים, יצא מהבית ושכח לנעול. משפט ושפת גוף: נוסף תנועה מתאימה לצחצוח השיניים וליציאה מהבית בלי לנעול.
 - 4. סיכום שאלה לדיון:** מה תרם לנו התרגיל? לכל תלמיד בקבוצה יש אחריות משותפת לתוצאת המשחק. עלינו להיות קשובים וערניים, ולהעביר את המסר באופן מדויק כדי לצלוח את התרגיל. האחריות המשותפת והרצון להצליח במשימה, יוצרים ערבות הדדית בין המשתתפים.

קווים לדמותו של מנהיג

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתות ד'-ה'

עבודת צוות, שיתוף וענווה: כיתות ד'-ה'

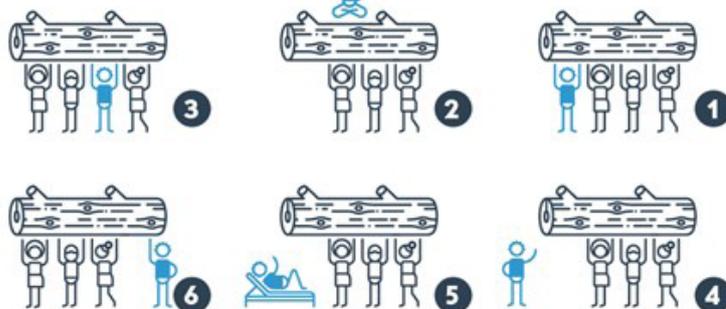
מטרה: פיתוח היכולת לעבוד בצוות וההבנה שכל פרט תורם את חלקו ויחד יוצרים את השלם.

1. התבוננות אישית: כל אחד מהתלמידים יקבל דף איורים. המשתתפים יתבוננו באיורים המתארים מערכות יחסים אפשריות בין הפרט לקבוצה סביב משימה משותפת ויתנו כותרת לכל אחד מהמצבים. אפשר להוסיף איורים המתארים מצבים נוספים, או להציע לתלמידים להוסיף איורים משלהם.

2. דיון קבוצתי: נחלק את התלמידים לקבוצות וננחה אותם לשתף את חבריהם בכותרות שהציעו ובמשמעותן, ולבחור איור אחד וכותרת המשקפים את המצב המיטבי במערכת יחסי הגומלין בין הפרט לקבוצה, לדעתם.

3. שיתוף במליאה: כל קבוצה תציג את האיור והכותרת שבחרה ותנמק את בחירתה. נקיים שיח סביב השאלות:
* מה היתרונות והחסרונות של כל מצב המתואר באיור (לפרט ולקבוצה)?
* מהו האיור המרגיז ביותר? מדוע?
* מה היה קורה אילו כולם היו נוהגים כמו הדמות הכהה באיורים 2, 4 או 6?

מה קורה כאן?

קווים לדמותו של מנהיג

מה קורה כאן?

שיה קבוצתי

* מה היתרונות והחסרונות של כל מצב המתואר באיור (לפרט ולקבוצה)?
 * מהו האיור המרעיד ביותר?
 * מדוע?
 * מה היה קורה אילו כולם היו נוהגים כמו הדמות הכרה באיורים 5,4,2 או 6?

נספח דף צילום מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה כיתות ד-ה

רשמו כותרת לכל תמונה ונמקו את הבחירה.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____

י"ד, כ"א באדר א'
מתרגלים מנהיגות רעיונות להפעלה
כיתה ד' - ה'

עבודת צוות, שיתוף וענווה: כיתות ד'-ה'

מטרה: פיתוח היכולת לעבוד בצוות וההבנה שכל פרט תורם את חלקו ויחד יוצרים את השלם.

קישור לעבודה בצוות - מפתח הלב

לומדים מהמדרש:

מקראים את קטעי המדרש ודנים במשמעויות שלהם בקשר ליחסי פרט, קבוצה ואחריות אישית: מה אגוז זה אתה נוטל אחד מהכרי (ערימה) וכולם מידרדרים ומתגלגלים זה אחר זה, כך הם ישראל - קח אחד מהם וכולם מרגישים. (שיר השירים רבה ו, י"א)
כל ישראל ערבים זה לזה. למה הם דומים? לספינה שנקרע בה בית אחד, אין אומרים: בית אחד נקרע בספינה, אלא נקרעה כל הספינה כולה. (תנא דבי אליהו, רבה יא)
בנוהג שבעולם, אדם נוטל אגודה של קנים - שמא יכול לשברם בבת אחת? ואילו נוטל אחת - אפילו תינוק יכול לשברם. (מדרש תנחומה לפרשת ניצבים, א)

"...כך הם ישראל -
קח אחד מהם
וכולם מרגישים"

קווים לדמותו של מנהיג

כ"ח באדר א'
מיישמים מנהיגות
כיתות א-ח

כל זוג כיתות יכינו תחפושת סמלית
המתאימה לתכונה אותה תרגלו והופעה
קצרה. המורה יסריט את הפעילות.

כיתות א'-ח' רועה צאן וכבשים, התכונה- רגישות ואכפתיות.
תלמידי כיתה ח' יביאו כובע קש וחליל, ויכינו יחד עם תלמידי כיתה א' פעמונים
קשורים לסרט אדום.
כיתה ח' יאמנו את כיתה א' להצגה קצרה המבטאת את תכונת הרגישות.
אפשר להשתמש במדרש על דוד שהוציא את הצאן לפי כוחן ובמדרש על
משה עם הגדי.
המורה יסריט את ההופעה, מומלץ להסריט מחוץ לבית הספר במקום מתאים.

כיתות ב'-ז' שופטים ונתבעים, התכונה- קבלת החלטות.
התלמידים יכינו תביעות משטח בית הספר, ברעיון פורימי,
המנהל והמורים יצטרכו להגיב על התביעות.
דוגמאות לטיעונים: למה לא יצאנו לסיורים לימודיים, למה הכיתה שלנו לומדת
בקרוואן וכדו'.
כתב התביעה צריך לכלול שלושה חלקים: כותרת, תמצית הטענה, פירוט
הטענה. בראש העמוד יש לציין פרטי מוען ונמען: התובע והנתבע.
כמובן, התביעות צריכות לעבור בקרה של איש צוות.

תלמידי כיתה ז' יכינו עם תלמידי כיתה ב' כובעים וגלימות של שופטים. יצטיידו
בפטיש ויסדרו את הכיתה כבית משפט...
המנהל ומספר מורים יוזמנו לכיתה וכל אחד מהם יצטרך להגיב על הטענה
המכוונת אליו.
חשוב לבצע את המשפט כהצגה מושלמת, הכוללת תפאורה, שופטים, מזכיר
וכדו'. המורה יסריט את המשפט.
התלמידים ילמדו כיצד צוות בית הספר מקבל החלטות.

קווים לדמותו של מנהיג

כ"ח באדר א'
מיישמים מנהיגות
כיתות א-ח

כל זוג כיתות יכינו תחפושת סמלית
המתאימה לתכונה אותה תרגלו והופעה
קצרה. המורה יסריט את הפעילות.

כיתות ו-ג רב וחסידיים, התכונה- אחריות
התלמידים יכינו יחד שאלות הלכתיות שעולות בשטח בית הספר, ברוח
פורימית, בהצגה תלמידי כיתות ג' (החסידיים) יפנו את השאלות לתלמידי
כיתות ו' (הרבנים) והם יצטרכו להשיב להם. כמובן, יש שאלות שידרשו בירור
והכנה מראש.

דוגמאות לשאלות: הספל בבית הספר שבור, איך עלינו ליטול ידיים? מה
עושים במקרה שאין נייר מגבת לנגב ידיים? דברתי על המורה לשון הרע, איך
עושים תשובה?

תלמידי כיתות ו' יתחפשו לאדמו"רים, יכינו שטריימל ופאות, וכן יכינו עם תלמידי
כיתות ג' תחפושת של חסידיים- ווסט, כיפה ופאות מסולסלות.
המורה יסריט את בית ההוראה.
התלמידים יחושו את גודל האחריות בהכרעת ההלכה.

תלמידי כיתות ד'-ה' שף וטבחים, התכונה- עבודה בצוות
כיתות ה' יתחפשו לשפים וכיתות ד' לטבחים. כל כיתה תכין כובעים מתאימים.
על התלמידים להציג מתכון ולהכין יחד תוצר ארוז כולל מתכון, לכל תלמידי
בית ספר.

עליהם לדאוג לחלוקת תפקידים הוגנת בין כל חברי הכיתות.
(קניית המצרכים, הכנת המאפה, קישוט, אריזה, הדפסת המתכון וכו')
כדאי להסריט את כל השלבים.

התלמידים ילמדו לעבוד כצוות

קווים לדמותו של מנהיג

ז' באדר ב'
התכנסות
כיתות א-ח

הרכז יבחר תלמידים לעריכת ההסרטות השונות לסרט אחד מעניין. תלמידי הכיתות כולם יצפו בסרט ויחוו את החוויה.

הרכז יזמין נציגים מכל כיתה לשתף בחוויה:
שכבה גבוהה:

איך הייתה החוויה להפעיל את השכבה הנמוכה?
אילו פעולות היו מוצלחות והרגשתם שעבדו טוב?
מה תרצו לשפר, או לשנות לקראת שיתוף פעולה נוסף?
האם התכונה שעבדתם עליה השפיעה עליכם?
האם לדעתכם תכונת המנהיגות נרכשת או מולדת?

שכבה נמוכה:
האם נהניתם לעבוד עם תלמידים בוגרים?
ממה נהניתם במיוחד?
אילו בקשות יש לכם לפעמים הבאות?
מה המסר שלקחתם מהפעילות?

מסקנה:
כדי להנהיג כראוי צריך את מכלול התכונות!

קווים לדמותו של מנהיג

מפתח ה"כ
החינוך לחיים בחברה

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
האגף לחינוך יסודי
המחלקה לחינוך לחיים בחברה

בסי"ד

כתיבה: יהודית יוסף | 0584849403

עיצוב ועימוד: שרה מעודד | 0527150068

צוות תכנון וחשיבה: אריאלה כהן | הרב ליאור רבי | מיכל מזרחי | פסג"ה רכסים

קווים לדמותו של מנהיג